

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Forslag til fast tracks i de faglige udvalgs og Tvistighedsnævnets behandling af sager om seksuel chikane

Rapport fra udvalget om fast tracks i de
faglige udvalg og Tvistighedsnævnet

Forslag til fast tracks i de faglige udvalgs og Tvistighedsnævnets behandling af sager om seksuel chikane
Rapport fra udvalget om fast tracks i de faglige udvalg og Tvistighedsnævnet

2024

ISBN nr. [xxx xxx xxx] (web udgave)

Design: Center for Kommunikation og Presse

Denne publikation kan ikke bestilles.

Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.uvm.dk

Børne- og Undervisningsministeriet

Departementet

Frederiksholms Kanal 21

1220 København K

Indhold

Indledning	4
1.1 Udvalgets medlemmer.....	5
2 Regler om faglige udvalg og Tvistighedsnævnets behandling af tvistighedssager.....	6
2.1 Regler om faglige udvalgs behandling af tvistigheder	6
2.2 Regler om Tvistighedsnævnets behandling af tvistigheder.....	7
3 Praksis i faglige udvalg for behandling af sager om seksuel chikane	10
3.1 Faglige udvalgs opgaver, organisering og lovgrundlag	10
3.2 Indblik i faglige udvalgs praksis for behandling af sager om seksuel chikane	13
3.3 Sagsbehandlingstrin i tvistighedssager generelt	14
4 Praksis i Tvistighedsnævnet for behandling af sager om seksuel chikane	16
4.1 Omfang af sager om seksuel chikane	16
4.2 Proces for nævnets behandling af sager om seksuel chikane	16
5 Forslag til fast tracks for sager om seksuel chikane.....	18
5.1 Forslag til fast track i faglige udvalg	18
5.2 Forslag til fast track i Tvistighedsnævnet.....	20
5.3 Opfordring til at gennemføre en evaluering	21
6 Bilag	23
6.1 Bilag 1: Kommissorium for udvalgsarbejde.....	23
6.2 Bilag 2: Faglige udvalgs opgaver.....	24
6.3 Bilag 3: Brev fra STUK af 26. august 2022 om indhentning af information om sekretariater/faglige udvalgs praksis ved behandling af sager om seksuel chikane.....	25
6.4 Bilag 4: Beskrivelse af Tvistighedsnævnets praksis i sager om seksuel chikane	28
6.5 Bilag 5: Procedure for behandling af sager i de faglige udvalg om seksuel chikane.....	29

Indledning

Arbejdsmarkedets parter og regeringen indgik den 4. marts 2022 *Trepartsaftale om initiativer til at modgå seksuel chikane på arbejdspladser*. Aftalen indeholder 17 initiativer, der har til formål at bidrage til en kulturforandring gennem bedre forebyggelse og håndtering af seksuel chikane på arbejdsmarkedet. Fem af initiativerne vedrører en bedre retsstilling for elever og lærlinge, der har været udsat for seksuel chikane (ungepakken), jf. figur 1.

Et af initiativerne i ungepakken, initiativ nr. 13, omhandler etablering af en ensartet samt særlig hurtig og tryk proces (fast tracks) til de faglige udvalgs og Tvistighedsnævnets behandling af sager om seksuel chikane. Der er i dag ingen centralt fastsatte regler om, hvor hurtigt sager om seksuel chikane skal behandles. Formålet med initiativet er at sikre, at elever og lærlinge i sager, hvor der er en tvistighed pga. seksuel chikane, får den hurtigst mulige afslutning af sagen.

Figur 1: Initiativer i Ungepakken i trepartsaftale til at modgå seksuel chikane på arbejdspladser

Børne- og Undervisningsministeriet har som grundlag for initiativet om fast tracks etableret et udvalgsarbejde med repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter og Tvistighedsnævnet. På baggrund af initiativbeskrivelsen i trepartsaftalen har udvalgets opgaver været at:

- stille forslag om konkret indhold i fast tracks for behandling af sager om seksuel chikane.
- tage stilling til, om der skal være en frist for fagligt udvalgs behandling af sagerne.
- stille forslag til, hvordan fast tracks etableres i faglige udvalg og Tvistighedsnævnet.

Derudover har følgende skulle indgå i udvalgets arbejde:

- at processen for faglige udvalgs behandling af sager om seksuel chikane kan indeholde, at sagen behandles af få udvalgsmedlemmer, som kan samles hurtigt umiddelbart efter, at sagen er rejst med henblik på at få afdækket forligsmuligheder.
- at en fast track-ordning ikke må føre til tab af retssikkerhed for elever, lærlinge og virksomheder.
- at resultatet af udvalgsarbejdet ikke må medføre statslige merudgifter.

Udvalgets kommissorium indgår som bilag 1.

Udvalget har holdt fem møder i perioden juni 2022 til juni 2023

Produktet af udvalgets arbejde er denne rapport med beskrivelse af faglige udvalgs og Tvistighedsnævnets praksis for behandling af tvistighedssager, herunder sager om seksuel chikane, samt forslag til indhold i fast tracks i faglige udvalg og Tvistighedsnævnet.

1.1 Udvalgets medlemmer

Udvalget består af følgende medlemmer:

- *Tre repræsentanter fra FH*
 - Lene Casadepax, advokat
 - Camilla Linea Nørgaard Jepsen, advokat
 - Thomas Felland, konsulent (Morten Smistrup, konsulent, indtil 11. november 2022)

- *Tre repræsentanter fra DA samt KL og Danske Regioner i forening*
 - Stine Graaskov Lemke, DA, chefkonsulent
 - Elisabeth Lund Nyborg, DA, chefkonsulent
 - Gert Højby, KL, chefkonsulent

- *En repræsentant fra Tvistighedsnævnet under Erhvervsministeriet*
 - Ida Skouvig, landsdommer og formand for Tvistighedsnævnet

- *To repræsentanter fra BUVM*
 - Tilde Mette Juul, specialkonsulent
 - Morten Ørnsholt, kontorchef og formand for udvalget (teamleder Helle Kristensen indtil 31. december 2022).

Udvalget er sekretariatsbetjent af STUK.

2 Regler om faglige udvalg og Tvistighedsnævnets behandling af tvistighedssager

Dette kapitel gennemgår reglerne om hhv. faglige udvalgs og Tvistighedsnævnets behandling af tvistigheder mellem elever/lærlinge og oplæringsvirksomheder. I kapitlet bliver der henvist til reglerne i følgende love og bekendtgørelser:

- [Bekendtgørelse nr. 956 af 21/06/2022 af lov om erhvervsuddannelser \(eud-loven\)](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1205 af 25/08/2022 af udlændingeloven](#)
- [Bekendtgørelse nr. 729 af 29/06/2012 om Tvistighedsnævnet](#)

Det bemærkes, at der planlægges udstedt en ny bekendtgørelse om Tvistighedsnævnet.

Der kan opstå uenighed eller konflikt mellem elev/lærling og oplæringsvirksomhed om oplæringsforholdet. Uenigheden kan bl.a. angå løn- og ansættelsesvilkår, indholdet i oplæringen og krænkelser, herunder seksuel chikane. Elev/lærling og oplæringsvirksomhed har mulighed for at løse konflikten selv og kan her f.eks. inddrage repræsentanter fra fagforeninger og arbejdsgiverforeninger. Hvis parterne kan løse konflikten selv, så opstår der ikke en sag. Denne type konfliktløsning er ikke en del af udvalgsarbejdet.

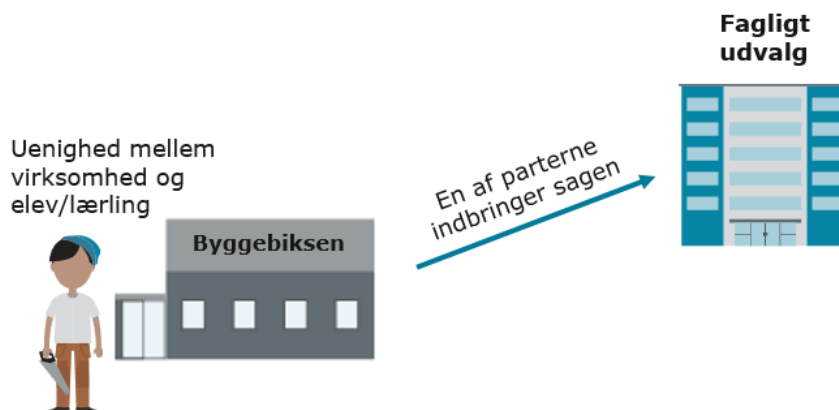
2.1 Regler om faglige udvalgs behandling af tvistigheder

Det faglige udvalgs nedsættelse, opgaver, lovgrundlag m.v. er beskrevet afsnit 3.

Hvis elev/lærling og oplæringsvirksomhed ikke kan løse en konflikt selv, opstår der en tvistighed, som en af parterne kan vælge at indbringe for det faglige udvalg, som bl.a. har til opgave at behandle tvistigheder, jf. *eud-lovens § 38, stk. 7, nr. 5*. Tvistigheder mellem en elev/lærling og en oplæringsvirksomhed skal i første omgang indbringes for det faglige udvalg, der skal søge at tilvejebringe et forlig, jf. *eud-lovens § 63, stk. 1*. Hvis der ikke kan opnås forlig, kan tvistigheden derefter indbringes for Tvistighedsnævnet, jf. *eud-lovens § 63, stk. 2*.

Forløbet for indbringelse af en sag for et fagligt udvalg er illustreret i figur 2 nedenfor.

Figur 2: Illustration af indbringelse af tvistighedssager for faglige udvalg

Udenlandske praktikanter på det grønne område (landbrugs- jordbrugs-, veterinær-, skovbrugs-, eller gartneriområdet) har i medfør af reglerne i *udlændingelovens § 46 j, stk. 1*, mulighed for at indbringe en tvist med praktikstedet for det faglige udvalg for Jordbrugets Uddannelser, der skal søge at tilvejebringe forlig. Muligheden blev indført med en ændring af udlændingeloven, som trådte i kraft den 1. juli 2022. Etablering af en fast track ordning for erhvervsuddannelseselever vil derfor have en afsmittende effekt på eventuelle tilsvarende sager rejst efter reglerne i udlændingeloven.

2.2 Regler om Tvistighedsnævnets behandling af tvistigheder

Tvistighedsnævnet hører under Erhvervsministeriet og behandler tvistigheder mellem elever/lærlinge og oplæringsvirksomheder, jf. *eud-lovens § 65, stk. 1 og 2*, og træffer afgørelse i sådanne sager. Tvistigheder kan ikke indbringes for Tvistighedsnævnet, før forlig har været forsøgt tilvejebragt af det faglige udvalg, jf. *eud-lovens § 63, stk. 1 og 2* og *bekendtgørelse om Tvistighedsnævnet, jf. § 7, stk. 1*.

Tvistighedsnævnet behandler desuden tvistigheder mellem udenlandske praktikanter inden for landbrugs-, jordbrugs-, veterinær-, skovbrugs- eller gartneriområdet og deres praktiksteder, jf. *udlændingelovens § 46 j, stk. 2*, hvis det faglige udvalg ikke kunne tilvejebringe forlig, jf. afsnit 2.1, og træffer afgørelse i sådanne sager. Det fremgår af bestemmelsen i udlændingeloven, at *§§ 63, stk. 3, og 65 i lov om erhvervsuddannelser* finder tilsvarende anvendelse for udenlandske praktikanter på det grønne område. Sagerne skal som udgangspunkt behandles på samme måde som sager om erhvervsuddannelseselever.

Tvistighedsnævnets sammensætning

Tvistighedsnævnet nedsættes af erhvervsministeren og består af en formand, der skal være landsdommer, og to faste medlemmer, hvoraf én beskikkes efter indstilling fra Dansk Arbejdsgiverforening og én efter indstilling fra Fagbevægelsens Hovedorganisation, jf. *eud-lovens § 64, stk. 1*. Beskikkelse af formand og de faste medlemmer sker for fire år ad gangen. Finder beskikkelse sted i løbet af en periode, gælder den dog kun til periodens udløb. Der kan ske genbeskikkelse. Der beskikkes desuden to stedfortrædere for hvert af de faste medlemmer, og der kan beskikkes en stedfortræder for formanden. Dette følger af *eud-lovens § 64, stk. 2 og 3*.

Nævnet tiltrædes for hver sag af to medlemmer udpeget af de forhandlingsberettigede organisationer inden for det pågældende uddannelsesområde, således at ét medlem udpeges af arbejdsgiversiden og ét af arbejdstagersiden, jf. *eud-lovens § 64, stk. 4*. Nævnets møder er offentlige, medmindre nævnet i den enkelte sag beslutter det modsatte, ligesom formanden kan beslutte, at en sag afgøres på skriftligt grundlag, jf. *eud-lovens § 64, stk. 5*.

Proces for indbringelse af sager for Tvistighedsnævnet

Både elever/lærlinge og virksomheder kan indbringe sager for Tvistighedsnævnet. Det vil som regel være fagforeninger, der indbringer sagen på vegne af elever/lærlinge.

Ved tvistighedens indbringelse for Tvistighedsnævnet skal en erklæring fra det faglige udvalg medfølge. Af erklæringen skal det fremgå, at forligsbestræbelserne i den pågældende tvistighed anses for udtømte, jf. *bekendtgørelse om Tvistighedsnævnet § 7, stk. 2*. I praksis betyder det, at sagen skal være ledsaget af dokumentation i form af kopi af referat af forligsmødet i det faglige udvalg.

Hvis det fremgår af sagen, der indbringes for Tvistighedsnævnet, at forligsforhandlinger har været forsøgt af andre end det faglige udvalg, f.eks. mellem faglige organisationer og virksomheden, sender nævnets sekretariat straks sagen tilbage til det faglige udvalg med henblik på, at det faglige udvalg kan foretage forligsforhandlingerne. Såfremt det faglige udvalg erklærer, at forligsforhandlingerne i den pågældende tvistighed anses for udtømte, kan sagen indbringes for nævnet. Dette følger af *bekendtgørelse om Tvistighedsnævnet § 7, stk. 2*.

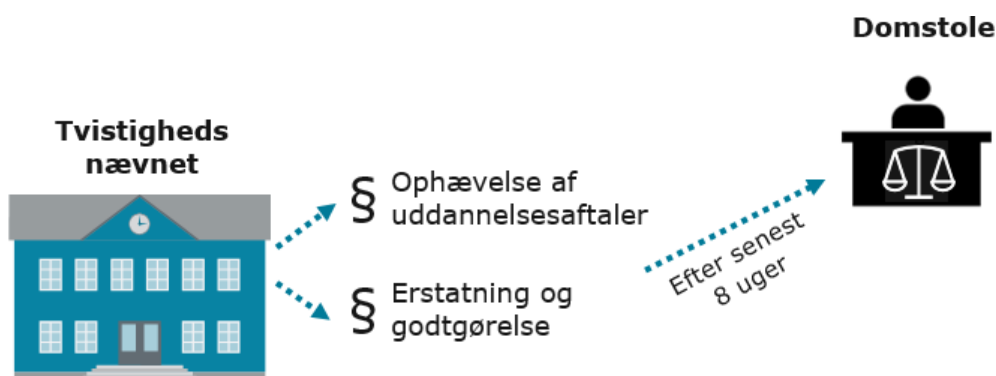
Tvistighedsnævnets afgørelser

Tvistighedsnævnet kan træffe afgørelse om ophævelse af en uddannelsesaftale samt om erstatning og godtgørelse, jf. *eud-lovens § 65, stk. 1-2*.

Tvistighedsnævnets afgørelser og de forlig, der indgås for nævnet, kan fuldbyrdes efter retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse af domme og indenretlige forlig, jf. *eud-lovens § 65, stk. 3*. Senest otte uger efter, at nævnet har truffet afgørelse, kan sagen af hver af parterne indbringes for domstolene. Nævnets afgørelser er illustreret i figur 3.

Nævnets virksomhed er omfattet af forvaltningslovens regler, jf. *bekendtgørelse for Tvistighedsnævnet § 4, stk. 1*.

Figur 3: Illustration af Tvistighedsnævnets afgørelser

Ændringer med trepartsaftale om initiativer til at modgå seksuel chikane

Ud over initiativet om fast tracks indgår yderligere to initiativer i Ungepakken, jf. figur 1, som vedrører Tvistighedsnævnet, og som derfor kort skal nævnes her.

Det ene initiativ, nr. 12, består i at tydeliggøre adgangen til at ophæve en uddannelsesaftale på grund af seksuel chikane samt lempelse af fristregel. I dette initiativ tydeliggøres det i bemærkningerne til lovforslaget om ændring af eud-loven, at seksuel chikane, som defineret i ligebehandlingsloven, i udgangspunktet er en væsentlig misligholdelse, der kan begrunde ophævelse af en uddannelsesaftale. Dette er i overensstemmelse med Tvistighedsnævnets praksis på området og griber ikke ind i Tvistighedsnævnets kompetence til at vurdere spørgsmålet konkret.

I initiativet indgår desuden en lempelse af fristen i *eud-lovens § 61, stk. 3*, så faglige udvalg og Tvistighedsnævnet i sager om seksuel chikane, hvor eleven/lærningen hæver uddannelsesaftalen, kan se bort fra fristen på en måned efter konkret vurdering.

Det andet initiativ, nr. 14, består i adgang til skoleoplæring, når der er anlagt sag om seksuel chikane. Herunder foreslås en ændring af *eud-lovens § 66 a, stk. 2*, så elever/lærlinge, der har en verserende sag ved Tvistighedsnævnet eller domstolene om seksuel chikane, har mulighed for optagelse til skoleoplæring. På uddannelser uden skoleoplæring får eleven mulighed for optagelse på skoledelen, således at eleven/lærningen fastholdes i uddannelse.

Beskæftigelsesministeren fremsatte lovforslag L 31 den 1. februar 2023, som blev vedtaget af Folketinget den 23. marts 2023 med ikrafttrædelse 1. juli 2023.

3 Praksis i faglige udvalg for behandling af sager om seksuel chikane

Dette kapitel omhandler de faglige udvalgs praksis for behandling af sager om seksuel chikane. STUK har indhentet information om de faglige udvalgs praksis via et brev stilet til uddannelsessekretariatene for de faglige udvalg, hvor sekretariatene blev opfordret til at indsende information fælles for de faglige udvalg, som sekretariatet dækker. Indledningsvist følger en kort beskrivelse af faglige udvalgs opgaver og organisering.

3.1 Faglige udvalgs opgaver, organisering og lovgrundlag

Det følger af lov om erhvervsuddannelser, at der nedsættes faglige udvalg, som tilsammen dækker alle erhvervsuddannelser.

Opgaver

De faglige udvalg bestemmer uddannelsernes kompetencemål samt varighed og struktur, herunder fordelingen af skoleundervisning og oplæringstid inden for rammer fastsat i lov om erhvervsuddannelser, bekendtgørelse om erhvervsuddannelser og andre tværgående regler samt finansloven.

De faglige udvalg har til opgave at følge den erhvervs-mæssige udvikling og udviklingsmuligheder og efter behov tage initiativ til nyetablering, omlægning og nedlæggelse af uddannelser. Derudover består de faglige udvalgs opgaver bl.a. i at træffe afgørelser om godkendelse af oplæringsvirksomheder, beslutning om afkorting eller forlængelse af uddannelsesforløb, godkendelse af særbestemmelser i uddannelsesaftaler og behandling af tvistigheder mellem elever og oplæringsvirksomheder. De faglige udvalgs opgaver er oplistet i § 38 i lov om erhvervsuddannelser, som er gengivet i bilag 2.

Organisering

Arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne nedsætter et antal faglige udvalg med et lige stort antal arbejdsgiver- og arbejdstagerrepræsentanter. Elever er også repræsenteret i udvalget med én repræsentant, der udpeges af elevernes og lærlingenes organisationer i fællesskab på det faglige udvalgs område. Repræsentanten har ikke stemmeret i udvalget. De faglige udvalg skal tilsammen dække alle erhvervsuddannelser. Opgjort i marts 2023 er der 101 erhvervsuddannelser og 46 faglige udvalg.

Sekretariatsbistand til faglige udvalg tilvejebringes af de organisationer, der er repræsenteret i de faglige udvalg. Tabel 1 viser STUK's oplysninger om faglige udvalgs sekretariater, faglige udvalg og uddannelser.

Tabel 1. Oversigt over faglige udvalgs sekretariater, faglige udvalg og erhvervsuddannelser

Sekretariat	Fagligt udvalg	Uddannelser
Byggeriets uddannelser	Det Faglige Fællesudvalg for Murer-, Stenhugger- og Stukkaturfaget	- Murer - Stenhugger og stentekniker - Stukkatør
	Det Faglige Fællesudvalg for Struktør-, Brolægger- og Tagdækkerfaget	- Anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger - Tagdækker
	Det faglige Uddannelsesudvalg for Anlægsgartneri	- Anlægsgartner - Greenkeeper
	Det Faglige Udvalg for Isoleringsfaget	- Teknisk isolatør
	Det Faglige Udvalg for Træfagenes Byggeuddannelse	- Træfagenes byggeuddannelser
	Glarvesterfagets faglige udvalg	- Glarvester
Den Danske Dyrlægeforening	Det Faglige Udvalg for Veterinær-sygepleje	- Veterinær-sygeplejerske
Det faglige fællesudvalg	Det Faglige Fællesudvalg for bager- og konditorfagene	- Bager og konditor
Det faglige udvalg for Finanssektoren	Det faglige udvalg for Finanssektoren	- Finansuddannelsen
El- og Vvs-branchens Uddannelsessekretariat	Det faglige udvalg for Elektrikeruddannelsen	- Elektriker
	Det faglige Udvalg for VVS-energiuddannelsen	- VVS-energi
Industriens Uddannelser	Billedmediernes Faglige Udvalg	- Film- og tv-produktionsuddannelsen - Fotograf
	Det Faglige Udvalg for Beklædning	- Beklædningshåndværker
	Det faglige udvalg for Digital Media	- Digital Media uddannelsen - Webudvikler
	Det Faglige Udvalg for Teknisk designer uddannelsen	- Teknisk designer
	Teater-, Event- og AV-teknikeruddannelsens Faglige Udvalg	- Teater-, event- og av-tekniker
	Grafisk Uddannelsesudvalg	- Grafisk tekniker - Mediegrafiker
	Industriens Fællesudvalg	- Elektronikoperatør - Forsyningsoperatør - Industrioperatør - Overfladebehandler - Plastmager - Procesoperatør - Produktions- og montageuddannelsen - Produktør
	Metalindustriens Uddannelsesudvalg	- Automatik- og procesuddannelsen - Beslagsmed - Bådmekaniker

		<ul style="list-style-type: none"> - CNC-tekniker - Cykel- og motorcykelmekaniker - Data- og kommunikationsuddannelsen - Elektronik- og svagstrømsuddannelsen - Entreprenør- og landbrugsmaskinuddannelsen - Finmekaniker - Flytekniker - Guld- og sølvsmed - Industriteknikeruddannelsen - Karosseritekniker-uddannelsen - Køletekniker - Lastvogsmekaniker - Maritime håndværksfag - Personvogsmekaniker - Skibsmontør - Smed - Støberitekniker - Værktøjsuddannelsen
Jordbrugets Uddannelser	Jordbrugets Uddannelser	<ul style="list-style-type: none"> - Dyrepasser - Gartner - Skov- og naturtekniker - Landbrugsuddannelsen
Malerfagets faglige fællesudvalg	Malerfagets Faglige Fællesudvalg	<ul style="list-style-type: none"> - Autolakerer - Bygningsmaler - Skiltetekniker
Mejerifagets Fællesudvalg	Mejerifagets Fællesudvalg	<ul style="list-style-type: none"> - Mejerist
Sekretariatet for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser (SEVU)	Fagligt Udvalg for Hospitalsteknisk Assistentuddannelse	<ul style="list-style-type: none"> - Hospitalsteknisk assistent -
	Fagligt udvalg for Ernæringsassistentuddannelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Ernæringsassistent
	Fællesudvalget for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser	<ul style="list-style-type: none"> - Den pædagogiske assistentuddannelse - Social- og sundhedsassistent - Social- og sundhedshjælper
Serviceerhvervenes Uddannelsessekretariat	Tandteknikerfagets faglige udvalg	<ul style="list-style-type: none"> - Tandtekniker
	Det faglige udvalg for Ejendomsservice	<ul style="list-style-type: none"> - Ejendomsservicetekniker
	Uddannelsesudvalget for Frisører og Kosmetikere	<ul style="list-style-type: none"> - Frisør - Kosmetiker
	Det faglige udvalg for Serviceassistentuddannelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Serviceassistent
	Det faglige udvalg for Vagt- og Sikkerhedsservice	<ul style="list-style-type: none"> - Sikkerhedsvagt
Skorstensfejerlaugets sekretariat	Skorstensfejernes Faglige Udvalg	<ul style="list-style-type: none"> - Skorstensfejer
Slagterfagets Fællesudvalg	Slagterfagets Fællesudvalg	<ul style="list-style-type: none"> - Gourmetslagter - Slagter - Tarmrenser
Snedkernes uddannelser	Det faglige udvalg for Bolig og Ortopædi	<ul style="list-style-type: none"> - Boligmontering - Ortopædist

	Snedkerfagets Fællesudvalg	- Bygningsnedker - Møbelsnedker og orgelbygger
	Træindustriens Uddannelsesudvalg	- Maskinsnedker
Transporterhvervets uddannelser	Transporterhvervets Uddannelser	- Ambulancebehandler - Autohjælp - Buschauffør i kollektiv trafik - Havne- og terminaluddannelsen - Kranfører - Lager- og terminaluddannelsen - Lufthavnsuddannelsen - Togklargøringsuddannelsen - Turistbuschauffør - Vejgodstransportuddannelsen
Uddannelsesnævnet	Det faglige Udvalg for Detailhandelsuddannelser	- Detailhandelsuddannelsen med specialer
	Det faglige udvalg for Erhvervsuddannelsen til Tandklinikassistent (FUTKA)	- Tandklinikassistent
	Det faglige Udvalg for Handelsuddannelsen	- Handelsuddannelse med specialer
	Det faglige Udvalg for Kontoruddannelser	- Kontoruddannelse med specialer (Kun EUX)
	Det faglige Udvalg for Uddannelser inden for Oplevelsesområdet	- Eventkoordinator - Fitnessuddannelsen
Uddannelsessekretariatet	Det faglige Udvalg for Gastronomuddannelsen	- Gastronom
	Det faglige Udvalg for Receptionistuddannelsen	- Receptionist
	Det faglige Udvalg for Tjeneruddannelsen	- Tjener
Urmagernes Faglige Fællesudvalg	Urmagernes Faglige Fællesudvalg	- Urmager

Kilde: Komplet oversigt for professionelle: Erhvervsuddannelser/cøsanr. NQF, specialer, trin, varighed, sagsbehandler/fagkonsulent/jurist og faglige udvalg [Juli 2022] og ses ved at følge dette [link](#)

3.2 Indblik i faglige udvalgs praksis for behandling af sager om seksuel chikane

STUK udsendte i august 2022 et brev stilet til sekretariaterne for de faglige udvalg om indhentning af information om praksis ved behandling af sager om seksuel chikane (brev indgår som bilag 3). STUK har modtaget information fra ni ud af tolv sekretariater, som dækker flere faglige udvalg, samt fra to sekretariater, som hver dækker et fagligt udvalg. Svarene giver indblik i, hvordan tvistighedsager indbragt for udvalgene af elev/lærling eller virksomhed behandles.

I høringsen blev sekretariaterne spurgt til sagsgangen i forbindelse med behandling af tvistighedsager generelt set samt sager om seksuel chikane, herunder hvilke muligheder og begrænsninger de faglige udvalg oplever i forhold til at sikre hurtig sagsbehandling uden tab af retssikkerhed for elever, lærlinge og virksomheder. Det indgik samtidigt i brevet, at hvis de faglige udvalg ikke havde behandlet sager

om seksuel chikane, kan informationen give indsigt i en besluttet sagsgang, der (endnu) ikke er benyttet.

Informationen viser samlet set, at sekretariaterne har yderst sparsom erfaring med behandling af tvistighedssager om seksuel chikane. På tværs af besvarelsene har kun tre sekretariater angivet, at de har behandlet sager om seksuel chikane:

- Uddannelsessekretariatet angiver at have haft to sager i hhv. 2013 og 2014, hvor seksuel chikane indgik som del af sagen. Den ene sag endte med forlig i det faglige udvalg, mens den anden gik videre til Tvistighedsnævnet.
- Uddannelsesnævnet angiver at have haft én sag, hvor seksuel chikane indgik som del af sagen.
- Byggeriets Uddannelser angiver at have haft to sager i hhv. 2017 og 2022, hvor seksuel chikane indgik som del af sagen. Den ene sag resulterede i, at det faglige udvalg tilbagekaldte den pågældende virksomheds godkendelse som oplæringsvirksomhed.

Ud over sekretariater, der har angivet, at de har behandlet sager om seksuel chikane, er der et mindre antal sekretariater, der i besvarelsene har angivet at have en særlig sagsgang for sager om seksuel chikane, uanset om de har behandlet sådanne sager eller ej. Det gælder Serviceerhvervenes Uddannelsessekretariat, Uddannelsessekretariatet og Sekretariatet for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser. Den særlige sagsgang er beskrevet kortfattet i besvarelsene og består i, at sager om seksuel chikane er blevet eller vil blive prioriteret før andre sager.

STUK har fulgt op telefonisk på nogle af besvarelsene for at få uddybet sekretariaternes erfaringer med behandling af sager om seksuel chikane samt perspektiver på særlige sagsgange for sager om seksuel chikane.

De ganske få sekretariater, som har erfaring med behandling af sager om seksuel chikane, vurderer ikke, at der er behov for tiltag for hurtigere sagsbehandling af disse sager. Der er generelt set ganske få tvistighedssager, der er af meget alvorlig karakter, og når en alvorlig sag om eksempelvis seksuel chikane bliver modtaget i sekretariatet, bliver den prioriteret over andre sager, uden at det får større konsekvenser for sagsbehandlingstiden i øvrige sager. I Byggeriets Uddannelser foretages forligsbestræbelser normalt i de lokale uddannelsesudvalg, og hvis der ikke opnås forlig lokalt, sendes referat af forligsbehandlingen videre til det faglige udvalg, som vurderer, om der skal gennemføres endnu et forligsmøde. Byggeriets Uddannelser vurderer, at en sag skal gå direkte til det faglige udvalg for at spare tid, hvis der er tale om en meget grel sag om eksempelvis seksuel chikane. De sekretariater, STUK har fulgt op med, fremhæver også, at det er vigtigt, at de to parter i sagen har tid til at forberede sig til forligsmødet. Det er vigtigt i forhold til at sikre retssikkerheden for elev og virksomhed og for at skabe de bedst mulige forudsætninger for, at et forlig kan opnås. Hurtighed i sagsbehandlingen må ikke gå på kompromis med den tid, det tager at få sagen grundigt oplyst.

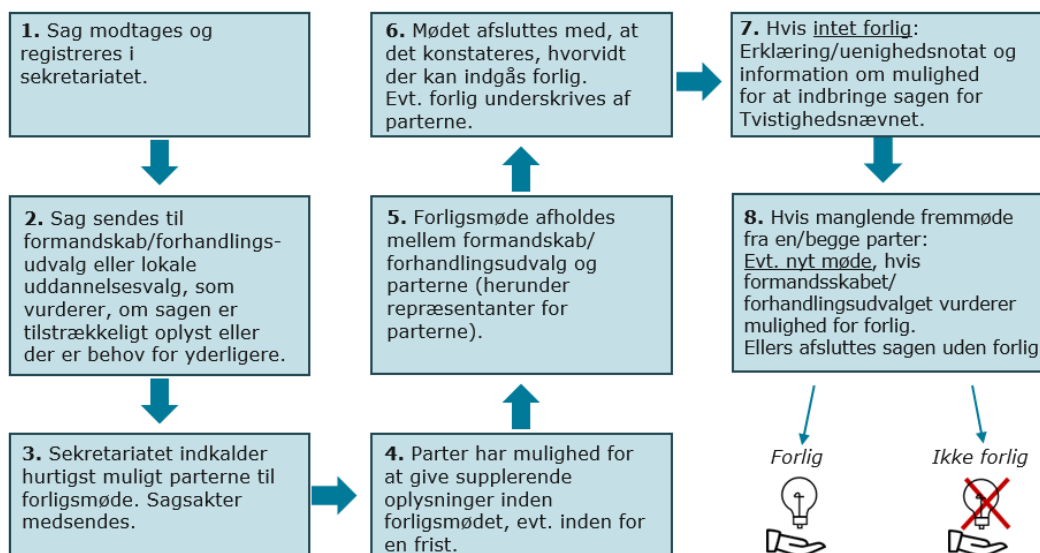
Sekretariatet for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser har i deres interne administrative procedurebeskrivelse for håndtering af tvistighedssager indskrevet, at der er et særligt fokus på sager om seksuel chikane. Sekretariatet har ikke endnu behandlet en sag om seksuel chikane, men har beskrevet, at der i sager om seksuel chikane vil være særlig opmærksomhed på at sikre hurtig sagsbehandling ved at sekretariatets underudvalg for tvistighedssager kan indkaldes til et ekstraordinært møde for hurtig behandling af denne type sager.

3.3 Sagsbehandlingstrin i tvistighedssager generelt

Alle besvarelser indeholder information om, hvordan sekretariaternes typiske sagsgang er i tvistighedssager. Alle sekretariater giver udtryk for at have en formaliseret sagsgang for tvistighedssager, ligesom nogle sekretariater, hhv. Byggeriets Uddannelser, Snedkernes Uddannelser og Industriens Uddannelser, har information om tvistighedssager og sagsgang beskrevet på deres hjemmeside.

På tværs af besvarelserne, som STUK har modtaget, kan der udledes en række trin i sekretariaternes behandling af tvistighedssager, som er illustreret i figur 4 nedenfor. Det er vigtigt at understrege, at listen af sagsbehandlingstrin ikke er udtømmende, men udgør et koncentrat, som er udledt på baggrund af den tilgængelige information indhentet via skemaet i STUK's udsendte brev, jf. bilag 3.

Figur 4: Illustration af trin i uddannelsessekretariaters behandling af tvistighedssager på baggrund af indsendte besvarelser

På tværs af besvarelserne kan der ses et mønster i, hvilke tidsfrister sekretariaterne arbejder med:

- Forligsmødet søges i udgangspunktet placeret inden for 30 dage efter tvistighedssagen er modtaget i sekretariatet.
- Parterne indkaldes til forligsmøde med minimum 14 dages varsel, dvs. indkaldelsen til forligsmøde skal ske ca. 14 dage efter sagen er modtaget i sekretariatet, så den samlede sagsbehandlingstid er ca. 30 dage, jf. ovenfor.

4 Praksis i Tvistighedsnævnet for behandling af sager om seksuel chikane

Dette kapitel omhandler Tvistighedsnævnets praksis for behandling af sager efter lov om erhvervsuddannelser om seksuel chikane. Tvistighedsnævnet har som del af udvalgsarbejdet leveret et notat til STUK, der beskriver nævnets praksis for behandling af sager om seksuel chikane, og som udgør grundlaget for kapitlet. Notatet er gengivet i bilag 4.

Tvistighedsnævnet behandler desuden tvistigheder mellem udenlandske praktikanter inden for landbrugs-, jordbrugs-, veterinær-, skovbrugs- eller gartneriområdet og deres praktiksteder efter udlændingeloven. Nævnet havde ultimo juni 2023 ikke modtaget sager efter denne lovgivning. Se også afsnit 2.2.

4.1 Omfang af sager om seksuel chikane

Tvistighedsnævnet modtager årligt 55-70 sager. Heraf vedrører kun en meget lille del spørgsmål om seksuel chikane. Tvistighedsnævnet har i de seneste år kun truffet afgørelse i ganske få sager om seksuel chikane. Herudover er et antal sager afsluttet ved forlig. Nævnet har ikke en opgørelse over det samlede antal sager, men en gennemgang af Tvistighedsnævnets årsberetninger i 2007-2021 viser, at der i perioden blev afgjort 11 sager med kendelse vedrørende seksuel chikane, dvs. knap én sag årligt. Det er ikke muligt ud fra årsberetningerne at opgøre antal sager om seksuel chikane, hvor der indgås indenretlige forlig eller hvor sagerne afsluttes udenretligt.

4.2 Proces for nævnets behandling af sager om seksuel chikane

Sager om seksuel chikane bliver på samme måde som nævnets øvrige sager behandlet efter bestemmelserne i bekendtgørelsen om Tvistighedsnævnet. Klageskriftet gennemgås ved modtagelsen af nævnets formand. Ved gennemgangen vurderes det bl.a., om sagen er tilstrækkeligt oplyst, eller om der er behov for indhentelse af yderligere oplysninger, ligesom der tages stilling til forskellige processuelle anmodninger, f.eks. om skriftlig behandling. Der foretages desuden en konkret vurdering af, om der foreligger særlige omstændigheder, der gør det nødvendigt, at sagen behandles forud for andre sager. Sager om seksuel chikane kan således blive vurderet som hastesager, f.eks. hvis der foreligger oplysninger om, at sagen er særligt belastende for parterne. Andre sager kan på samme måde blive vurderet som særligt hastende.

Klager kan på baggrund af formandens gennemgang af sagen blive anmodet om at fremkomme med yderligere oplysninger. Klageskriftet sendes derefter i høring hos indklagede. Afgives der svarskrift, vil der typisk blive fastsat frister for yderligere skriftveksling. Bekendtgørelsen om Tvistighedsnævnet indeholder bestemmelser om skriftvekslingen, herunder om frister. Fristerne for afgivelse af processkrifter kan efter anmodning fra parterne forlænges. Fristerne har ikke præklusiv virkning, og det ses under tiden, at der skriftveksles lige frem til mødet i nævnet.

Sagsbehandling på møder i nævnet

Parterne vil i sager om seksuel chikane typisk være repræsenteret af deres faglige organisationer eller af eksterne advokater. En sag om seksuel chikane behandles altid på et møde i nævnet med deltagelse af sagens parter, idet sagstypen ikke er egnet til skriftlig behandling. Sagen berammes som udgangspunkt efter aftale med partsrepræsentanterne. Der afsættes som udgangspunkt tre timer til

behandling af en sag om seksuel chikane, men afhængigt af den anmeldte bevisførelse kan der være behov for at afsætte yderligere tid.

På mødet afgives der forklaring af parterne og eventuelle vidner. I en del sager bliver der efter afgivelsen af forklaringerne holdt en pause, hvor parterne med bistand fra DA's og FH's medlemmer af nævnet drøfter forlig. Forliges sagen ikke undervejs, procederes sagen. Nævnets medlemmer voterer i umiddelbar forlængelse af mødet, og nævnet kommer derefter med en mundtlig tilkendegivelse om, hvordan sagen vil blive afgjort. Forliges sagen ikke på grundlag af tilkendegivelsen, udfærdiger nævnet en skriftlig afgørelse. Udkastet hertil udarbejdes af formanden, hvorefter nævnets medlemmer får en frist til at komme med bemærkninger til udkastet. Den skriftlige afgørelse forligger normalt inden for 4 uger efter mødet. Parterne har derefter en frist på 8 uger til at indbringe sagen for domstolene.

Nævnets berømmelse af sager og fastsættelse af mødetidspunkter

Nævnet har som udgangspunkt to sammenhængende mødedage pr. måned. Mødedatoerne fastsættes for et halvt år ad gangen efter aftale mellem formanden og de faste medlemmer af nævnet. Ofte vil der flere måneder frem i tiden være berømmet sager på de aftalte mødetidspunkter, således at der ikke er ledige tider. Berømmelsen af en sag på de ledige mødetidspunkter vanskeliggøres i øvrigt ofte af, at navnlig partsrepræsentanterne er optaget til anden side.

Tvistighedsnævnets gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i 2022 seks måneder.

5 Forslag til fast tracks for sager om seksuel chikane

Dette kapitel indeholder udvalgets overvejelser og forslag om etablering af fast tracks i de faglige udvalgs og Tvistighedsnævnets behandling af sager, hvor elever og lærlinge har været udsat for seksuel chikane. Udenlandske praktikanter inden for landbrugs- jordbrugs-, veterinær-, skovbrugs-, eller gartneriområdet er også omfattet af forslagene, jf. afsnit 2.1. og 2.2.

Det fremgår af initiativbeskrivelsen i trepartsaftalen og udvalgets kommissorium, at udvalget skal stille forslag om konkret indhold i fast tracks for behandlingen af sager i faglige udvalg og Tvistighedsnævnet. Udvalget skal endvidere stille forslag om, hvordan fast tracks etableres. Det skal indgå i arbejdet, at en fast track-ordning ikke fører til tab af retssikkerhed for elever, lærlinge og virksomheder. Udvalgsarbejdet må ikke medføre statslige merudgifter.

5.1 Forslag til fast track i faglige udvalg

Det fremgår af initiativbeskrivelsen i trepartsaftalen og udvalgets kommissorium, foruden det ovennævnte i indledningen til kapitlet, at udvalget skal tage stilling til, om der skal være en frist for faglige udvalgs behandling af sager om seksuel chikane. Det skal derudover indgå i udvalgets arbejde, om sagen kan behandles af få medlemmer af fagligt udvalg, som kan samles hurtigt umiddelbart efter, at sagen er rejst med henblik på at få afdækket forligsmuligheder.

Udvalget har i drøftelsen af fast tracks i faglige udvalg lagt vægt på følgende aspekter.

Udvalget har som en del af sit arbejde indsamlet information fra de faglige udvalg om deres praksis for behandling af tvistighedssager om seksuel chikane. Indsamlingen viser, at de faglige udvalg har ganske sparsomme erfaringer med sager om seksuel chikane. Tre sekretariater angiver at have behandlet enkelte sager gennem tiden. I lyset af de få sager oplever de faglige udvalg ikke udfordringer med at sikre hurtig sagsbehandling. Hvis en særligt alvorlig sag om seksuel chikane rammer det faglige udvalg, vil denne sag kunne prioriteres før andre sager, uden at det får konsekvenser for sagsbehandlingstiden af de øvrige sager. Informationerne viser, at sagsbehandlingstiden for en tvistighedssag er omkring 30 dage.

På baggrund af informationen fra de faglige udvalg om sagsbehandlingstiden vurderer udvalget, at der ikke er behov for at stille forslag om en tidsfrist for de faglige udvalgs behandling af sager om seksuel chikane. Det er ikke realistisk at nedbringe sagsbehandlingstiden mærkbart på en måde, som ikke vil være risikabel i forhold til at få sagerne tilstrækkeligt belyst og sikre retssikkerhed for de involverede parter.

De faglige udvalg giver udtryk for at have en formaliseret sagsgang i tvistighedssager, ligesom nogle faglige udvalg har information om tvistighedssager og sagsgang på deres hjemmeside. Tre faglige udvalg har angivet at have en særlig sagsgang for behandling af sager om seksuel chikane, uanset om de har behandlet sådanne sager eller ej. Udvalget ser en fordel i, at faglige udvalg har en besluttet sagsgang for sager om seksuel chikane, så sagerne kan håndteres sikkert fra de modtages. Desuden kan elever, lærlinge og virksomheder på forhånd orientere sig om sagsgangen, og det kan give større tryk og gennemsigtighed for parterne i sagen.

Udvalget har drøftet følgende elementer, der vil kunne indgå i en fast track-ordning i de faglige udvalgs behandling af sager om seksuel chikane.

Udvalget opfordrer til, at de faglige udvalg har en beskrevet procedure for håndtering af tvistighedssager om seksuel chikane. Informationen fra de faglige udvalg om deres praksis viser, at tre udvalg har en beskrevet procedure. De faglige udvalg opfordres til at lade sig inspirere af hinanden i arbejdet med at udforme en procedurebeskrivelse, samtidigt med at der tages hensyn til branchespecifikke forhold. Proceduren kan eksempelvis omfatte, at medlemmer af det faglige udvalg hurtigt indkaldes til møde om sagen.

Udvalget opfordrer til, at de faglige udvalg udarbejder retningslinjer for berømmelse og omberømmelse af forligsmøder i sager om seksuel chikane, som indgår i procedurebeskrivelsen. Retningslinjerne kan f. eks. omhandle, at der sættes en grænse for, hvor mange gange en part kan udeblive fra et planlagt forligsmøde. Formålet er at understøtte, at elever, lærlinge og virksomheder får en hurtig afslutning af sagen.

Udvalget har erfaret, at der i de faglige udvalg kan være udfordringer med at fastlægge mødetidspunkter med de involverede parter, og at de involverede parter sommetider udebliver fra planlagte forligsmøder. Det fører til længere sagsbehandlingstid og kan medvirke til, at sagen ikke kan forliges i det faglige udvalg og må tages videre til Tvistighedsnævnet. Hvis et fagligt udvalg har forsøgt at forlige en sag, og en part ikke har ønsket at mødes, kan fagligt udvalg sende sagen til nævnet, da forligsmulighederne anses for udtømt. Det faglige udvalgs behandling af en sag kan også forsinkes af, at en part med lovlig grund må melde afbud til et forligsmøde.

Udvalget finder det vigtigt, at de faglige udvalg i retningslinjerne kan tage højde for de traditioner og virksomhedstyper, der er inden for det pågældende faglige udvalgs område. Det kan f.eks. være svært for små virksomheder med ganske få ansatte at afsætte tid til mødedeltagelse, især hvis mødelokationen ligger langt væk fra virksomheden, mens det kan være lettere for store virksomheder, der har egen HR-afdeling mv.

Retningslinjerne skal således understøtte, at forligsmødet fremskyndes mest muligt under hensyntagen til retssikkerheden og de involverede parters praktiske muligheder for fremmøde.

Udvalget opfordrer til, at et mindre antal medlemmer i de faglige udvalg behandler sager om seksuel chikane. Det kan f.eks. være formandskabet eller et forhandlingsudvalg. Formålet er at understøtte, at udvalgsmedlemmerne kan samles hurtigt umiddelbart efter, at sagen er rejst med henblik på at få afdækket forligsmuligheder. Færre mødedeltagere kan desuden bidrage til, at elever og lærlinge oplever forløbet som mere trygt og fortroligt.

Udvalget foreslår, at Børne- og Undervisningsministeriet og arbejdsmarkedets parter retter en fælles henvendelse til de faglige udvalg med en opfordring til at udarbejde en procedurebeskrivelse. Konkret foreslås følgende elementer at indgå i beskrivelsen:

1. Et mindre antal medlemmer af fagligt udvalg behandler sager om seksuel chikane
2. Faglige udvalg fastsætter mødedatoer for et år ad gangen. Der bør være mulighed for at indkalde til ekstraordinære møder
3. Faglige udvalg udarbejder procedurebeskrivelse for udvalgets forberedelse og oplysning af sager om seksuel chikane. Beskrivelsen kan med fordel fremgå relevante steder, f.eks. på det faglige udvalgs hjemmeside
4. Procedure for det faglige udvalgs berømmelse af møder
5. Procedure for gennemførelse af møder og afslutning af sager.

De fem punkter er foldet ud i bilag 5.

5.2 Forslag til fast track i Tvistighedsnævnet

Udvalgets opgave med forslag til fast track i Tvistighedsnævnet fremgår af indledningen til kapitel 5. Udvalget har i drøftelserne om forslag til fast track lagt vægt på følgende aspekter.

Tvistighedsnævnet har på det nuværende lovgrundlag ikke mulighed for generelt at behandle sager om seksuel chikane forud for andre sager, da Tvistighedsnævnet skal følge de almindelige forvaltningsretlige principper om ligebehandling. Det betyder, at etablering af et fast track for alle sager om seksuel chikane forudsætter indførelse af en udtrykkelig lovhjemmel. Den bidrager til at sikre en bedre retsstilling for elever og lærlinge, der har været udsat for seksuel chikane, hvilket er en målsætning med initiativerne i trepartsaftalen, og det kan bidrage til at understøtte en kulturforandring på den enkelte arbejdsplads. Herunder sikrer en lovhjemmel hurtigere behandling af de sager om seksuel chikane, som Tvistighedsnævnet i dag ikke vælger at behandle forud for andre sager, hvilket gør tidsperspektivet for behandlingen af sagen mere gennemskueligt for eleven eller lærlingen.

Konsekvensen af at indføre en lovhjemmel til fast track i sager om seksuel chikane er, at det vil medføre en indskrænkning af Tvistighedsnævnets skøn til at behandle øvrige særligt belastende sager forud for sager om seksuel chikane. Sager, der vedrører seksuel chikane, får en fortrinsstilling. En afledt konsekvens heraf kan være en længere sagsbehandlingstid end i dag for de øvrige sager med særligt belastende omstændigheder. Dette afhænger dog af antallet af sager om seksuel chikane indbragt for Tvistighedsnævnet. Særligt belastende sager kan, ud over sager om seksuel chikane, f.eks. være sager om mobning, vold, forskelsbehandling mv. og sager, hvor en virksomhed, der drives i selskabsform, står foran en opløsning.

Udvalget peger på følgende forslag til fast track i Tvistighedsnævnet:

1. *Lovhjemmel til etablering af fast track*

Det er en del af trepartsaftalen, at elever og lærlinge skal sikres en bedre retsstilling, når de har været udsat for seksuel chikane. På den baggrund vurderer udvalget, at der bør indføres en lovhjemmel til, at Tvistighedsnævnet behandler sagerne om seksuel chikane i et fast track.

2. *Fleksibel mødeberømmelse*

Ved den praktiske etablering af et lovfæstet fast track for tvistighedssager om seksuel chikane vil der være behov for at have fokus på berømmelsen af mødet i sagen. Dels bør mødet berømmes, så snart sagen modtages, dels vil der være behov for en mere fleksibel mulighed for berømmelse, således at der kan berømmes møder på andre tidspunkter end dem, der fremgår af Tvistighedsnævnets halvårslige mødeplan.

Ved en mere fleksibel berømmelse af sager skal der tages hensyn til, at nævnets medlemmer kan møde, herunder skal der tages hensyn til, at de faste medlemmer og deres suppleanter ofte vil være optaget af møder til anden side, og at formanden for Tvistighedsnævnet, der efter erhvervsuddannelsesloven skal være landsdommer, er optaget af retsmøder i landsretten. Desuden skal der tages hensyn til, om parterne, vidnerne og partsrepræsentanterne har mulighed for at møde.

Udvalget foreslår, at der arbejdes videre med en model med individuelt aftalte mødedage, hvor der indhentes oplysninger om, hvornår partsrepræsentanterne kan give møde, hvorefter det afklares, om formanden og de øvrige medlemmer kan give møde. Det må forudses, at individuelt aftalte mødedage ikke er ensbetydende med, at sagerne afsluttes hurtigt, fordi sagerne typisk er tungere end f.eks. tvister om lønforhold.

Det er en forudsætning for gennemførelsen af forslaget om fleksibel mødeberømmelse, at antallet af sager om seksuel chikane ikke væsentligt overstiger det nuværende antal.

5.3 Opfordring til at gennemføre en evaluering

Der er i udvalgsarbejdet indsamlet information om behandlingen i faglige udvalg og Tvistighedsnævnet af sager om seksuel chikane. Indsamlingen har vist, at der er et begrænset antal sager, samt at der er begrænset erfaring med behandling af sagerne. På den baggrund opfordrer udvalget til, at Børne- og Undervisningsministeriet følger op på trepartsaftalens initiativ om indførelse af fast track ved at gennemføre en evaluering af erfaringerne med fast track i de faglige udvalg og Tvistighedsnævnet. Da Tvistighedsnævnet er ressortplaceret i Erhvervsministeriet, bør denne del af evalueringen gennemføres i et samarbejde mellem de to ministerier. Evalueringen bør gennemføres på et tidspunkt, hvor der er høstet tilstrækkelige erfaringer, hvilket f. eks. kan være omkring tre år efter etableringen af fast tracks.

Udvalget er opmærksom på, at der ikke er afsat finansiering i trepartsaftalen til gennemførelse af en evaluering samt at resultatet af udvalgets arbejde ikke må medføre statslige merudgifter.

Bilag

- Bilag 1. Kommissorium for udvalgsarbejde
- Bilag 2. Faglige udvalg opgaver
- Bilag 3. Brev fra STUK af 26. august 2022 om indhentning af information om sekretariater/faglige udvalgs praksis ved behandling af sager om seksuel chikane
- Bilag 4. Beskrivelse af Tvistighedsnævnets praksis i sager om seksuel chikane
- Bilag 5. Procedure for behandling af sager om seksuel chikane i de faglige udvalg

6 Bilag

6.1 Bilag 1: Kommissorium for udvalgsarbejde

Kommissorium for udvalgsarbejde om fast track i de faglige udvalg og Tvistighedsnævnet i sager om seksuel chikane

Baggrund og formål

Arbejdsmarkedets parter og regeringen indgik den 4. marts 2022 *trepartsaftale om initiativer til at modgå seksuel chikane på arbejdspladser*. Aftalen indeholder i alt 17 initiativer, der har til formål at bidrage til en kulturforandring gennem bedre forebyggelse og håndtering af seksuel chikane på arbejdsmarkedet. Fem af initiativerne vedrører en bedre retsstilling for elever og lærlinge, der har været udsat for seksuel chikane.

Et af initiativerne vedrørende elever og lærlinge omhandler etablering af en ensartet samt særlig hurtig og tryk proces (fast track) til de faglige udvalgs og Tvistighedsnævnets behandling af sager om seksuel chikane. Der er i dag ingen centralt fastsatte regler om, hvor hurtigt sager om seksuel chikane skal behandles. Formålet med initiativet er at sikre, at elever og lærlinge i sager, hvor der er tvistighed pga. seksuel chikane, får den hurtigst mulige afslutning af sagen.

Udvalgets opgaver

Børne- og Undervisningsministeriet etablerer et udvalgsarbejde med repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter om etablering af fast track. Erhvervsministeriet inddrages i udvalgsarbejdets del om fast track i Tvistighedsnævnet.

På baggrund af initiativbeskrivelsen skal udvalget:

- Stille forslag om konkret indhold i fast tracks for behandling af sager om seksuel chikane.
- Tage stilling til, om der skal være en frist for fagligt udvalgs behandling af sagerne.
- Stille forslag til, hvordan fast tracks etableres i faglige udvalg og Tvistighedsnævnet.

Det skal indgå i udvalgets arbejde, at processen for fagligt udvalgs behandling af sager om seksuel chikane kan indeholde, at sagen behandles af få udvalgsmedlemmer, som kan samles hurtigt umiddelbart efter, at sagen er rejst med henblik på at få afdækket forligsmuligheder.

Det skal endvidere indgå, at en fast track-ordning ikke fører til tab af retssikkerhed for elever, lærlinge og virksomheder.

Endelig skal det indgå, at resultatet af udvalgsarbejdet ikke må medføre statslige merudgifter.

Udvalget afgiver en kort rapport (notat) til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) med forslag til indhold i fast tracks og forslag til, hvordan fast tracks etableres i faglige udvalg og Tvistighedsnævnet.

STUK sender udvalgets rapport i høring i Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser.

Udvalgets sammensætning

Udvalget nedsættes af Børne- og Undervisningsministeriet v. STUK. Udvalget sammensættes af:

- 2 repræsentanter fra Børne- og Undervisningsministeriet, hvoraf den ene er formand for udvalget,
- 2 repræsentanter udpeget af DA, og 1 repræsentant udpeget af KL og Danske Regioner i forening samt

- 3 repræsentanter udpeget af FH.

Erhvervsministeriet udpeger 1 repræsentant, som deltager i udvalgsarbejdets del om fast track i Tvistighedsnævnet.

Udvalget sekretariatsbetjenes af STUK.

Tidsplan og mødefrekvens

Det forventes, at udvalget holder 3 møder af 2 timers varighed i perioden juni til oktober 2022 med henblik på at afgive rapport i november 2022. Der er desuden indlagt mulighed for et ekstra møde af 1-2 timers varighed mellem det andet og tredje møde, hvis udvalget vurderer, at der er behov.

6.2 Bilag 2: Faglige udvalgs opgaver

De faglige udvalgs opgaver er fastsat i § 38 i [lov om erhvervsuddannelser](#), som er gengivet nedenfor.

§ 38. De faglige udvalg bestemmer for de enkelte godkendte uddannelser indholdet i regler om:

- 1) Uddannelsens varighed og struktur, herunder fordelingen på skoleundervisning og oplæring.
- 2) Uddannelsens mål.
- 3) Eventuelle øvrige rammer for undervisningens indhold, herunder eventuelle niveauekrav, jf. § 13, stk. 1.
- 4) Bedømmelsesplan, for så vidt angår uddannelsesspecifikke fag i hovedforløbet, jf. § 33, stk. 3.
- 5) Oplæringen.
- 6) At § 12, stk. 1, 4. pkt., ikke finder anvendelse for uddannelsen eller et speciale inden for uddannelsen.

Beslutning herom skal være enstemmig.

Stk. 2. Børne- og undervisningsministeren fastsætter reglerne i overensstemmelse med udvalgenes bestemmelse, når reglerne lovligt kan fastsættes.

Stk. 3. De faglige udvalg fastsætter uddannelsesordninger for de enkelte uddannelser, jf. § 4, stk. 4.

Stk. 4. De faglige udvalg fastsætter retningslinjer for og afholder eventuelle svendep prøver, jf. § 33, stk. 4.

Stk. 5. Det faglige udvalg skal følge den erhvervsmæssige udvikling og udviklingsmuligheder inden for udvalgets område og tilgrænsende områder og efter behov tage initiativ til nyetablering, omlægning og nedlæggelse af uddannelser. Det faglige udvalg skal mindst hvert tredje år indsende en redegørelse til Børne- og Undervisningsministeriet herom. Redegørelsen skal indeholde en handlingsplan for udvalgets varetagelse af de opgaver, der er nævnt i stk. 7, nr. 2.

Stk. 6. De faglige udvalg træffer afgørelse med hensyn til:

- 1) Godkendelse af oplæringsvirksomheder, jf. § 31, stk. 1, og § 46.
- 2) Tvilsspørgsmål vedrørende anvendelse af forbud mod ansættelse af unge under 18 år på den enkelte virksomhed og dispensation fra forbud, jf. § 44, stk. 4 og 5.
- 3) Dispensation til indgåelse af yderligere én kort aftale, jf. § 48.
- 4) Godkendelse af særbestemmelser i uddannelsesaftaler, jf. § 52, stk. 2.
- 5) Afkortning eller forlængelse af uddannelser, jf. §§ 57-59.
- 6) Klager over skolers afgørelser om elevers og lærlinges optagelse eller ophør med skoleoplæring, jf. § 66 j.

De faglige udvalgs afgørelser med hensyn til nr. 3-6 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 7. De faglige udvalg

- 1) virker for de bedst mulige uddannelsesmæssige forhold i oplæringsvirksomhederne, jf. § 42, stk. 1 og 2,
- 2) virker for tilvejebringelse af lærepladser, jf. § 42, stk. 3 og 4,
- 3) afgiver begrundet indstilling til Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag om tildeling af tilskud til projekter vedrørende lærepladsunderstøttende tiltag, søgning og kvalitet på erhvervsuddannelserne, jf. § 12 e i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, og kan i den forbindelse indgå i dialog med skoler om anvendelse af sådanne tilskud til flerårige projekter,

4) stiller oplysninger om løn- og ansættelsesvilkår til rådighed og

5) behandler tvistigheder mellem elever, lærlinge og oplæringsvirksomheder, jf. § 63.

Stk. 8. De faglige udvalg afgiver indstilling om supplerende kurser, jf. § 16, og om forbud mod ansættelse af unge under 18 år uden uddannelsesaftale, jf. § 44, stk. 1.

Stk. 9. De faglige udvalg medvirker ved indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser om krav om gennemførelse af et særligt studiekompetencegivende forløb (eux) ved overgang til en uddannelses hovedforløb, jf. § 5 c, stk. 3, og afgiver efter anmodning udtalelse til Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser om spørgsmål af betydning for rådets arbejde.

6.3 Bilag 3: Brev fra STUK af 26. august 2022 om indhentning af information om sekretariater/faglige udvalgs praksis ved behandling af sager om seksuel chikane

Til faglige udvalg i nedenstående sekretariater:

- Byggeriets Uddannelser
- El- og Vvs-branchens Uddannelsessekretariat
- Industriens Uddannelser
- Jordbrugets Uddannelser
- Malerfagets faglige fællesudvalg
- Sekretariatet for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser
- Serviceerhvervenes Uddannelsessekretariat
- Slagterfagets fællesudvalg
- Snedkerens Uddannelser
- Transporterhervets Uddannelser
- Uddannelsesnævnet
- Uddannelsessekretariatet

Samt øvrige faglige udvalg.

Information om faglige udvalgs praksis ved behandling af sager om seksuel chikane

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet indhenter med dette brev information fra de faglige udvalg om deres praksis ved behandling af sager om seksuel chikane. Vi foreslår, at informationen gives fælles for de faglige udvalg i hvert af ovenstående sekretariatsfællesskaber. Faglige udvalg, der ikke indgår i et sekretariatsfællesskab, indsender information for hvert udvalg.

Informationen skal give indsigt i de faglige udvalgs sagsgange i forbindelse med behandling af tvistighedssager generelt set samt sager om seksuel chikane, herunder hvilke muligheder og begrænsninger de faglige udvalg oplever i forhold til at sikre hurtig sagsbehandling uden tab af retssikkerhed for elever, lærlinge og virksomheder. Hvis de faglige udvalg ikke har behandlet sager om seksuel chikane, kan informationen give indsigt i en besluttet sagsgang, der (endnu) ikke er benyttet.

Baggrunden er, at arbejdsmarkedets parter og regeringen den 4. marts 2022 indgik [*trepartsaftale om initiativer til at modgå seksuel chikane på arbejdspladser*](#), hvor et af initiativerne omhandler etablering af en ensartet samt særlig hurtig og trykproces (fast track) til de faglige udvalgs og Tvistighedsnævnets behandling af sager om seksuel chikane.

Børne- og Undervisningsministeriet har i den sammenhæng etableret et udvalgsarbejde med repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter og Tvistighedsnævnet. Udvalgets opgaver er at:

- Stille forslag om konkret indhold i fast tracks for behandling af sager om seksuel chikane.
- Tage stilling til, om der skal være en frist for fagligt udvalgs behandling af sagerne.
- Stille forslag til, hvordan fast tracks etableres i faglige udvalg og Tvistighedsnævnet.

Det skal indgå i udvalgets arbejde, at processen for fagligt udvalgs behandling af sager om seksuel chikane kan indeholde, at sagen behandles af få udvalgsmedlemmer, som kan samles hurtigt umiddelbart efter, at sagen er rejst med henblik på at få afdækket forligsmuligheder.

Det skal endvidere indgå, at en fast track-ordning ikke fører til tab af retssikkerhed for elever, lærlinge og virksomheder.

Endelig skal det indgå, at resultatet af udvalgsarbejdet ikke må medføre statslige merudgifter.

Øget viden om de faglige udvalgs praksis er input til udvalgets arbejde og skal anvendes på udvalgets 2. møde, som finder sted i uge 36. Vi anmoder derfor de faglige udvalg om at udfylde vedlagte skema og sende det til undertegnede **senest tirsdag den 6. september 2022**. Styrelsen fremsender skemaerne til udvalgsmedlemmerne og anvender dem i udvalgsarbejdet til en sammenskrivning af de faglige udvalgs praksis.

Eventuelle spørgsmål til udvalgsarbejdet og skemaet kan rettes til:

Freja Mørch
Direkte tlf.: +45 23 74 46 86
E-mail: Freja.Morch@stukuvn.dk

John Torben Larsen
Direkte tlf.: +45 4132 4693
E-mail: john.torben.larsen@stukuvn.dk

Skabelon: Information om faglige udvalgs praksis ved behandling af sager om seksuel chikane

Fagligt udvalg/sekretariatsfællesskab:	
1. Beskriv den typiske sagsgang i det faglige udvalg i tvistighedssager, som elev/lærling eller virksomhed har indbragt for udvalget, herunder den typiske sagsbehandlingstid.	
2. Har de faglige udvalg en særlig sagsgang for sager om seksuel chikane? Hvis ja: <ul style="list-style-type: none">• Beskriv sagsgangen i de faglige udvalg fra sagen modtages til den afsluttes, herunder beslutning om proces for sagens behandling, deltagere i faglige udvalgs møder (hvem og hvor mange), partshøringer, møder mellem fagligt udvalg og sagens parter, tidsfrister for bemærkninger fra sagens parter, interne frister i det faglige udvalg m.v.• Hvis der er forskellig praksis i faglige udvalg inden for et sekretariats område er det muligt at indsende flere beskrivelser.	
3. Har udvalget behandlet tvistighedssager, hvor seksuel chikane er indgået som begrundelse i sagen? Hvad er den typiske sagsbehandlingstid i sager om seksuel chikane?	
4. Bemærkninger i øvrigt	

6.4 Bilag 4: Beskrivelse af Tvistighedsnævnets praksis i sager om seksuel chikane

Tvistighedsnævnet modtager årligt 55-70 sager. Heraf vedrører kun en meget lille del spørgsmål om seksuel chikane. Tvistighedsnævnet har i de seneste år kun truffet afgørelse i ganske få sager om seksuel chikane. Herudover er et antal sager afsluttet ved forlig. Nævnet har ikke en opgørelse over det samlede antal sager, som vedrører seksuel chikane, men det skønnes, at nævnet i gennemsnit modtager 1-3 sager årligt.

Sager om seksuel chikane bliver på samme måde som nævnets øvrige sager behandlet efter bestemmelserne i bekendtgørelsen om Tvistighedsnævnet. Klageskriftet gennemgås ved modtagelsen af nævnets formand. Ved gennemgangen vurderes det bl.a., om sagen er tilstrækkeligt oplyst, eller om der er behov for indhentelse af yderligere oplysninger, ligesom der tages stilling til forskellige processuelle anmodninger, fx om skriftlig behandling. Der foretages desuden en konkret vurdering af, om der foreligger særlige omstændigheder, der gør det nødvendigt, at sagen behandles forud for andre sager. Sager om seksuel chikane kan således blive vurderet som hastesager, fx hvis der foreligger oplysninger om, at sagen er særligt belastende for parterne. Andre sager kan på samme måde blive vurderet som særligt hastende.

Klager kan på baggrund af formandens gennemgang af sagen blive anmodet om at fremkomme med yderligere oplysninger. Klageskriftet sendes derefter i høring hos indklagede. Afgives der svarskrift, vil der typisk blive fastsat frister for yderligere skriftveksling. Bekendtgørelsen om Tvistighedsnævnet indeholder bestemmelser om skriftvekslingen, herunder om frister. Fristerne for afgivelse af processkrifter kan efter anmodning fra parterne forlænges. Fristerne har ikke præklusiv virkning, og det ses under tiden, at der skriftveksles lige frem til mødet i nævnet.

Parterne vil i sager om seksuel chikane typisk være repræsenteret af deres faglige organisationer eller af eksterne advokater.

En sag om seksuel chikane behandles altid på et møde i nævnet med deltagelse af sagens parter, idet sagstypen ikke er egnet til skriftlig behandling. Sagerne berammes som udgangspunkt i den rækkefølge, hvori de er modtaget, og berømmelsen sker efter aftale med partsrepræsentanterne. Der afsættes som udgangspunkt tre timer til behandling af en sag om seksuel chikane, men afhængigt af den anmeldte bevisførelse kan der være behov for at afsætte yderligere tid. Nævnet har to sammenhængende mødedage pr. måned. Mødedatoerne fastsættes for et halvt år ad gangen efter aftale mellem formanden og de faste medlemmer af nævnet. Ofte vil der flere måneder frem i tiden være berammet sager på de aftalte mødetidspunkter, således at der ikke er ledige tider. Berømmelsen af en sag på de ledige mødetidspunkter vanskeliggøres i øvrigt ofte af, at navnlig partsrepræsentanterne er optaget til anden side.

På mødet afgives der forklaring af parterne og eventuelle vidner. I en del sager bliver der efter afgivelsen af forklaringerne holdt en pause, hvor parterne med bistand fra DA's og FH's medlemmer af nævnet drøfter forlig. Forliges sagen ikke undervejs, procederes sagen. Nævnets medlemmer voterer i umiddelbar forlængelse af mødet, og nævnet kommer derefter med en mundtlig tilkendegivelse om, hvordan sagen vil blive afgjort. Forliges sagen ikke på grundlag af tilkendegivelsen, udfærdiger nævnet en skriftlig afgørelse. Udkastet hertil udarbejdes af formanden, hvorefter nævnets medlemmer får en frist til at komme med bemærkninger til udkastet. Den skriftlige afgørelse forligger normalt inden for fire uger efter mødet. Parterne har derefter en frist på otte uger til at indbringe sagen for domstolene.

Tvistighedsnævnets gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i 2021 7,9 måneder. Sagsbehandlingstiden er navnlig som følge af Covid-19 steget i forhold til tidligere, idet en del af nævnets møder måtte aflyses i 2020 og 2021.

Ved etablering af et fast track for sager om seksuel chikane vil der efter Tvistighedsnævnets opfattelse navnlig være behov for at have fokus på berømmelsen af mødet i sagen. Dels bør mødet berømmes, så snart sagen modtages, dels vil der være behov for en mere fleksibel mulighed for berømmelse, således at der kan berømmes møder på andre tidspunkter end dem, der fremgår af den halvårige mødeplan.

Ved en mere fleksibel berømmelse af sager skal der tages hensyn til, at nævnets medlemmer kan møde, herunder skal der tages hensyn til, at de faste medlemmer og deres suppleanter ofte vil være optaget af møder til anden side, og at formanden for Tvistighedsnævnet, der efter erhvervsuddannelsesloven skal være landsdommer, er optaget af retsmøder i landsretten. Desuden skal der tages hensyn til, om parterne, vidnerne og partsrepræsentanterne har mulighed for at møde.

Tvistighedsnævnet ser følgende muligheder for fleksible mødetidspunkter:

- 1) Der afsættes i den halvårige mødeplan yderligere dage, fx en dag hver anden måned, som kun kan bruges til sager om seksuel chikane.
- 2) Aftensmøde på 1. dagen af Tvistighedsnævnets månedlige 2-dags møde, fx mødestart kl. 18.00
- 3) Fredage med mødestart kl. 14.00
- 4) Individuelt aftalte mødedage, hvor der indhentes oplysninger om, hvornår partsrepræsentanterne kan give møde, hvorefter det afklares, om formanden og de øvrige medlemmer kan give møde.

Efter drøftelse peger Tvistighedsnævnet på model 4 som den mest hensigtsmæssige mulighed for fleksibel berømmelse dog under forudsætning af, at antallet af sager om seksuel chikane ikke væsentligt overstiger det nuværende antal.

6.5 Bilag 5: Procedure for behandling af sager i de faglige udvalg om seksuel chikane

Regeringen og arbejdsmarkedets parter indgik i marts 2022 en trepartsaftale om initiativer til at modgå seksuel chikane på arbejdspladser. Et af initiativerne omhandlede bl.a. at sikre hurtig og tryk behandling i de faglige udvalg af sager om seksuel chikane. I regi af Børne- og Undervisningsministeriet har der derfor været et udvalgsarbejde med arbejdsmarkedets parter om etablering af en ensartet og særlig hurtig proces (fast track) i de faglige udvalgs behandling af sagerne.

Udvalget foreslår, at Børne- og Undervisningsministeriet og arbejdsmarkedets parter retter en fælles henvendelse til de faglige udvalg med en opfordring til at udarbejde en procedurebeskrivelse.

Som følge af udvalgsarbejdet opfordres hvert fagligt udvalg til at foretage tilpasninger, så behandlingen af sager om seksuel chikane sker på en ensartet måde, under hensyn til eventuelle særlige forhold i de brancheområder, som udvalgets uddannelse retter sig mod.

De faglige udvalg fastlægger selv arbejdsfordelingen mellem udvalgets medlemmer og sekretariatet og det kan i nogle tilfælde være naturligt, at opgaven i praksis løses af udvalgets sekretariat.

Børne- og Undervisningsministeriet vil gennemføre en efterfølgende evaluering af erfaringer med fast track ordninger i sager om seksuel chikane.

Udvalget har udpeget en række elementer, som kan indgå i en fast track-ordning. De faglige udvalg kan således indarbejde nedenstående forslag i det faglige udvalgs procedure og forretningsorden, såfremt de faglige udvalg ikke i forvejen har regler eller retningslinjer for behandling af sager om seksuel chikane.

Elementer der kan indgå i en fast track-ordning i sager om seksuel chikane

Element	Supplerende bemærkninger
1. Et mindre antal medlemmer af fagligt udvalg behandler sager om seksuel chikane.	Det kan f.eks. være ved at nedsætte et underudvalg. Hensigten er at sikre: <ul style="list-style-type: none">• et trygt sagsforløb for eleven/ lærlingen• en mere smidig mødeplanlægning og derved understøtte en hurtig behandling af sagen.
2. Faglige udvalg fastsætter mødedatoer for et år ad gangen. Der bør være mulighed for, at der indkaldes til ekstraordinært møde.	Det kan overvejes at indkalde til ad hoc møder, afhængig af brancheområder
3. Faglige udvalg udarbejder procedurebeskrivelse for udvalgets forberedelse og oplysning af sager om seksuel chikane. Beskrivelsen kan med fordel fremgå relevante steder f.eks. på det faglige udvalgs hjemmeside.	En procedure kan indeholde følgende: Eleven ¹ skal sende sagen skriftligt til udvalget. Eleven skal redegøre for tvisten og de krav, der er rejst over for modparten samt vedlægge alle relevante bilag. Det faglige udvalg sender straks en bekræftelse for modtagelsen. Det faglige udvalg underretter straks arbejdsgiveren. Både elev og oplæringsvirksomhed anmodes om at fremsende al relevant materiale. Oplæringsvirksomheden anmodes samtidigt om bemærkninger til sagen samt eventuelle krav. Materiale og bemærkninger skal være modtaget inden for en kort frist, som udvalget fastsætter. Fristen skal tage højde for oplæringsvirksomhedens mulighed for at belyse sagen og få kontaktet en repræsentant, hvis det ønskes. Snarest muligt og inden for en fastsat frist gennemgår udvalget sagen for at sikre sig, at den er fuldt oplyst eller, om der skal indhentes yderligere oplysninger, f.eks. fra skolen.
4. Procedure for det faglige udvalgs berømmelse af møder.	Når materiale og bemærkninger er modtaget, indkaldes elev, oplæringsvirksomhed og udvalgsmedlemmer hurtigst muligt, til forligsmøde, f.eks. den førstkommende faste mødedato, jf. pkt. 2. Der bør fastsættes en frist for, hvornår mødet skal være indkaldt. Der fastsættes en kort frist for, hvornår parterne skal give besked, hvis mødedatoen ikke kan accepteres.

¹ I sager om seksuel chikane lægges det til grund at det eleven der indbringer sagen. Det kan også være en repræsentant for eleven f.eks. en faglig organisation.

	<p>Begge parter kan med fornuftig begrundelse anmode om at udskyde mødet. Ved omberømmelse fastsættes ny mødedato hurtigst muligt</p> <p>Der bør fastsættes en grænse for antal omberømmelser, som en af parterne kan anmode om. F.eks. kan det fremgå, at det alene er muligt at omberømme mødet én gang, og at udvalget herefter kan beslutte at anse forligsmulighederne for udtømt.</p> <p>Ved udeblivelse kan udvalget beslutte at anse forligsmulighederne for udtømte.</p>
<p>5. Procedure for gennemførelse af møder og afslutning af sager.</p>	<p>Sager om seksuel chikane behandles som udgangspunkt på fysiske forligsmøder. Møder kan hvis nødvendigt afholdes virtuelt.</p> <p>Ved mødets afslutning udarbejdes et skriftligt dokument, som beskriver indholdet i tvistigheden og oplister, hvem der deltog i forligsmøderne. Dokumentet underskrives af parterne og fremsendes til eleven, oplæringsvirksomheden og udvalget.</p>

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET